

Miljøgodkendelse af udbringningsarealer
tilhørende ejendommen Kildevænget 3, 5871
Frørup. Cvr. 17523910

Juli 2012

Indholdsfortegnelse

BAGGRUND	3
MILJØGODKENDELSE	4
IKKE-TEKNISK RESUMÉ	4
AFGØRELSE	5
VILKÅR FOR GODKENDELSE	5
REVURDERING.....	7
OFFENTLIGGØRELSE.....	7
KLAGEVEJLEDNING	7
MODTAGERE AF KOPI AF AFGØRELSEN	8
MILJØVURDERING	9
1. GRUNDFORHOLD	9
1.1 Ansøger og ejerforhold	9
1.2 Overordnede oplysninger.....	9
2. BEDRIFTENS AREALER.....	9
2.1 Drift af udbringningsarealer.....	10
2.2 Gødningsproduktion og -håndtering	10
2.3 Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer	10
3. BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	16
4. OFFENTLIGHED	17
5. SAMLET VURDERING.....	17
KORTBILAG 1 - OVERSIGTSKORT	18
KORTBILAG 2 - GRUNDVAND.....	19

Baggrund

Emne	Data
Ansøger	Kay Hansen
Adresse	Kildevænget 3, 5871 Frørup
Ejendommen navn	Kildevang
Matrikelnummer	33d m.fl., Frørup By, Frørup
Virksomhedens art	Udbringningsarealer til svinegyلة
Ejer	Kay Hansen
CHR-nummer	-
CVR-nummer	17523910
Kontaktperson	Kay Hansen
Tilsynsmyndighed	Nyborg Kommune

Nyborg Kommune har den 14. januar 2011 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse til modtagelse af 15 DE separeret svinegyلة fra husdyrproduktionen på Sentvedvej 39, 5871 Frørup, tilhørende Torben Lyngsøe Poulsen. Desuden udbringes 5 DE dybstrøelse fra husdyrproduktionen på Kildevænget 3, 5871 Frørup.

Af ansøgningen fremgår, at der søges om godkendelse til udbringning af husdyrgødning på ejede og forpagtede arealer. Der søges om udbringning af husdyrgødning fra 15 dyreenheder svinegyلة og 5 dyreenheder dybstrøelse på 23,4 ha ejet areal.

Udbringning af husdyrgødning fra anden ejendom er omfattet af § 16 i lov nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, med senere ændringer (husdyrbrugsloven).

Ansøgningen, "Husdyrgodkendelse.dk. Ansøgnings-skema Skemanummer 19.578 version 7 af 23. marts 2012, om § 16-godkendelse af virksomheden, ligger til grund for godkendelsen. Den indeholder en beskrivelse af udbringningen samt diverse beregninger af forureningsforholdene i den forbindelse.

Miljøgodkendelsen indeholder en række vilkår for virksomhedens drift og kontrol. Vilkårene er stillet på baggrund af nedenstående miljøvurdering af virksomhedens forureningsmæssige forhold. Vilkårene skal sikre, at eventuelle gener for naboer begrænses, at der ikke sker en øget næringsstofpåvirkning af følsomme naturtyper, samt at der er taget hensyn til de landskabelige værdier.

Miljøgodkendelse

Ikke-teknisk resumé

Denne miljøgodkendelse gives til ejeren af Kildevænget 3, 5871 Frørup v. Kay Hansen, der har søgt om miljøgodkendelse efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Der er søgt om udbringning af 15 DE separeret svinegylle fra Sentvedvej 39, 5871 Frørup og 5 DE dybstrøelse fra Kildevænget 3 på 23,4 ha ejet og forpagtet areal.

Miljøgodkendelsen omfatter alle ejede arealer tilhørende Kildevænget 3, 5871 Frørup.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem, www.husdyrgodkendelse.dk. Ansøgningssystemet foretager en række beregninger af miljøpåvirkningerne fra ejendommens arealer. Disse beregninger udgør sammen med ansøgningens øvrige oplysninger grundlaget for kommunens miljøvurdering.

Kommunen skal sikre sig, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at udbringningen af husdyrgødningen i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Der skal herunder tages hensyn til gener for omkringboende og forurening af natur og miljø fra de arealer, hvor der bliver udbragt husdyrgødning.

Det er Nyborg Kommunes vurdering, at det er muligt at udbringe husdyrgødning på arealerne uden væsentlige gener for de omkringboende og uden at påvirke miljøet væsentligt, bedømt ud fra de væsentlighedskriterier, der er indarbejdet i husdyrlovgivningen. Vurderingen er forudsat af, at godkendelsens vilkår og lovgivningen i øvrigt på området overholdes.

Denne miljøgodkendelse er opdelt i to hovedafsnit. Første del udgøres af selve godkendelsen med de vilkår, Nyborg Kommune stiller vedrørende driften af arealerne. Anden del er den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Her er arealerne beskrevet nærmere, og der er redegjort for den påvirkning, udbringningen forventes at have på omgivelserne.

Miljøgodkendelsen indeholder en række konkrete vilkår for virksomhedens indretning og drift. Vilkårene skal medvirke til at sikre

- at driften af arealerne sker i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering
- at yderligere miljøkrav, fastsat på grundlag af kommunens vurdering af ansøgningen, overholdes
- at risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen, nedsættes.

Afgørelse

Nyborg Kommune godkender hermed en årlig udbringning af husdyrgødning svarende til 15 DE separeret svinegylle og 5 DE dybstrøelse på 23,4 ha udbringningsareal tilhørende matr.nr. 33d m.fl. Frørup By, Frørup beliggende Kildevænget 3, 5871 Frørup.

Nyborg Kommune giver godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at arealerne i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelige med hensynet til omgivelserne. I vurderingen er indgået hvorvidt udbringning af husdyrgødning og drift af arealerne kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden at medføre væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrbrugsloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Miljøgodkendelsen er givet i henhold til § 16, stk. 2 i lov nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrbrugsloven) med senere ændringer. Miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af, at gældende regler på området og nedenstående vilkår overholdes.

Forudsætningerne for miljøgodkendelsen findes i "Ansøgningsskema. Skema nummer 19.578 version 7" inklusive bilag af 23. marts 2012, og i nedenstående "Miljøvurdering".

Vilkår for godkendelse

1. Generelle forhold

Information om ændringer på virksomheden

- 1.1 Ændringer i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til kommunen.
- 1.2 De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

2. Udbringningsarealer

Udbringning af gødning

- 2.1 Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, så udbringningen ikke giver anledning til unødige gener.
- 2.2 Gyllen må kun udbringes på de 23,4 ha miljøgodkendte arealer, der er angivet på kortbilag 1 og 2. Der må ikke udbringes husdyrgødning på andre arealer på bedriften, jf. dog vilkår om udskiftning af udbringningsarealer.
- 2.3 Der må indenfor et planår maksimalt tilføres 15 DE separeret svinegylle og 5 DE dybstrøelse. I alt må der således udbringes 2.287 kg N/år og 282 kg P/år i organisk gødning til arealerne (beregnet efter 2010/2011-normer), svarende til 0,86 DE/ha.

Kvælstof og sædskifte

2.4 Der skal anvendes et sædskifte med et maksimalt udvaskningsindeks på 96.

2.5 Der skal udlægges 9,1 % ekstra efterafgrøder ud over plantedirektoratets norm.

Dette svarer til ca. 2,1 ha, hvis efterafgrødegrundlaget udgør 100 % af bedriftens udbringningsarealer. Ekstra efterafgrøder skal følge de samme krav, som der er til de lovpligtige efterafgrøder på godkendelsestidspunktet, jf. ”bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække i planperioden 2010/2011” dog må efterafgrøder ikke erstattes af 100 % vinterafgrøder. Dermed gælder følgende:

- Efterafgrøder må ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres før den 20. oktober.
- Efterafgrøder etableret som udlæg i majs må tidligst destrueres den 1. marts.

Arealer med efterafgrøder skal anvendes til en forårssået afgrøde i den efterfølgende planperiode.

Ændring af udbringningsarealer og arealanvendelse

2.6 Hvis der sker ændringer i bedriftens udbringningsarealer, skal dette anmeldes til Nyborg Kommune inden planårets begyndelse den 1. august. Nye arealer kan erstatte arealer i denne godkendelse, hvis de nye arealer har mindst samme omfang og ikke er mere sårbare. Kommunen skal i hvert tilfælde vurdere, om ændringerne kan gennemføres inden for rammerne af denne godkendelse. Ændringen må ikke sættes i værk, før kommunen har accepteret den. Anmeldelse skal udarbejdes og indsendes til kommunen via www.husdyrgodkendelse.dk eller på et andet digitalt system, der opfylder kravene, jf. § 5, stk. 5, i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

2.7 Hvis der ønskes udbragt andre typer organisk gødning end omtalt i vilkår 2.3 om maksimal udbringning af organisk gødning, skal dette anmeldes til Nyborg Kommune. Kommunen vil derpå vurdere, om ændringen kan gennemføres inden for rammerne af denne godkendelse. Ændringen må ikke sættes i værk, før kommunen har accepteret den.

3. Egenkontrol

3.1 Til dokumentation for at udbragte mængder af husdyrgødning og drift af arealerne er inden for godkendelsens rammer, skal følgende dokumenter opbevares for de seneste fem år/planår. De skal kunne forevises ved tilsyn, og de skal indsendes til kommunen på forlangende:

- Mark- og gødningsplaner med tilhørende kortbilag
- Forpagtnings- og overførelsesaftaler af mindst 1 års varighed
- Gødningsregnskaber
- Ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen

Bortfald og kontinuitetsbrud

Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft. Godkendelsen skal være udnyttet senest to år efter

godkendelsesdatoen. Hvis godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i tre på hinanden følgende år.

Revurdering

Hvis udbringningen af husdyrgødning giver anledning til uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening kan kommunen, jf. husdyrbrugslovens § 39, meddele påbud om, at forureningen skal nedbringes, herunder påbud om, at der skal gennemføres bestemte foranstaltninger.

Virksomhedens miljøgodkendelse skal, jf. husdyrbrugslovens § 41, revurderes regelmæssigt. Første revurdering foretages efter 8 år fra godkendelsesdatoen. Denne miljøgodkendelse skal derfor revurderes i 2020.

Offentliggørelse

Miljøgodkendelsen offentliggøres ved annoncering i Lokalavisen Nyborg den 17. juli 2012.

Klagevejledning

Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til Husdyrloven, kan, inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 14. august 2012 kl. 15.00 påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klageberettiget er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen.

En eventuel klage skal være stilet til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men indsendes skriftligt til Nyborg Kommune, Teknik- og Miljøafdeling, Nørrevoldgade 9, Nyborg eller pr. mail til teknik-miljoeafdelingen@nyborg.dk, som videresender klagen sammen med sagens akter.

En evt. klage har ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor godkendelsen på eget ansvar kan udnyttes før klagefristen er udløbet i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 1.

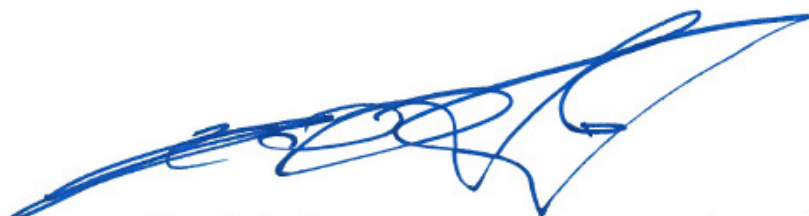
Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. husdyrbrugslovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Modtagere af kopi af afgørelsen

- Peter Salling, Gråkjær Miljøcenter, Hæstvej 46F, 8380 Trige.
E-post: pesal@graakjaer.dk
- Miljøministeriet, Naturstyrelsen Odense. CF Tietgens Boulevard 40, 5220 Odense SØ. E-post: ode@nst.dk
- Sundhedsstyrelsen. E-post: syd@sst.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N.
E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Naturfredningsforening. Masnedøgade 20, 2100 København Ø
E-post: dn@dn.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia
E-post: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, v/Niels Barslund,
E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Friluftsrådet v. Søren Larsen. Lykkedamsvej 92, 5300 Kerteminde.
E-post: madsen-larsen@dadlnet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund. Worsaaesgade 1, 7100 Vejle.
E-post: frodethorhaug@stofanet.dk
- Danmarks Ornitologisk Forening, E-post: natur@dof.dk nyborg@dof.dk

På Nyborg Kommunes vegne den 12. juli 2012

Knud Theil
Formand for Teknik og Miljøudvalget

Arvid Degn
Teknik og Miljøchef

Miljøvurdering

Nedenstående miljøvurdering danner som tidligere nævnt grundlag for de vilkår, som er meddelt i tilknytning til miljøgodkendelsen. Udgangspunktet for miljøvurderingen er den indsendte ansøgning om arealgodkendelse - Skema nummer 19.578, version 7 af 23. marts 2012 inklusive bilag.

Vurderingen skal belyse, om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgningen om udbringning af husdyrgødning opfylder kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik. Desuden skal vurderingen belyse, hvilke konsekvenser de forskellige typer af påvirkninger den ansøgte udbringning vil kunne forventes at have på omgivelserne.

Hvor det vurderes, at der er behov for at stille særlige vilkår, vil dette være formuleret med kursiv til sidst i det enkelte afsnit.

1. Grundforhold

Her er foretaget en indledende vurdering af om den indsendte ansøgning omfatter arealer, der kan indebære forøget forurening eller andre virkninger af omgivelserne som følge af den ansøgte udbringning. Endvidere er det vurderet, om ansøgningen indeholder de krævede oplysninger og om sagen er tilstrækkeligt belyst, herunder om ansøgningens oplysninger er i overensstemmelse med kommunens oplysninger.

1.1 Ansøger og ejerforhold

Oplysningerne om ansøger og ejerforhold er her vurderet med henblik på at sikre, at ansvaret for at udbringningsarealerne drives i overensstemmelse med den meddelte miljøgodkendelse, er rettet mod den korrekte juridiske person.

Det vurderes ud fra oplysninger hentet i CVR-registeret og NaturErhvervstyrelsens register over støtteansøgere, at miljøgodkendelsen er rettet mod den korrekte juridiske person.

1.2 Overordnede oplysninger

Ansøgningens overordnede oplysninger om den ansøgte udbringning af husdyrgødning er grundlaget for omfanget af arealanvendelsen, der meddeles miljøgodkendelse til, herunder er der bl.a. foretaget en vurdering af om andre ejendomme under den samlede bedrift bør omfattes af miljøgodkendelsen, og om der er behov for at inddrage andre aktiviteter, tilladelser m.v. i vurderingen af udbringningsarealernes påvirkning af omgivelserne.

Der er i ansøgningen ikke oplysninger om andre ejendomme, der indgår i den samlede bedrift.

Ejendommen ligger i landzone. Der er ingen kommuneplanmæssige bindinger i forhold til udbringningsarealerne.

2. Bedriftens arealer

I det følgende er der foretaget en vurdering af den påvirkning, som udbringningsarealerne giver anledning til, og om denne er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Udbringningsarealernes beliggenhed i forhold til natur og grundvand fremgår af kortbilag 1 og 2.

Godkendelsen omfatter samtlige arealer, der ejes og forpagtes af bedriften på godkendelsestidspunktet. Der er søgt om godkendelse af i alt 23,4 ha ejet areal til udbringning af husdyrgødning.

Udbringningsarealerne er alle beliggende i Nyborg Kommune

Der udbringes 15 DE separeret svinegylle som infiltreres hurtigere i jorden end ubehandlet svinegylle, og flydende husdyrgødning nedfældes på sort jord og græsarealer. Desuden udbringes der en mindre mængde dybstrøelse, svarende til 5 DE.

2.1 Drift af udbringningsarealer

Kommunen har her indledningsvis foretaget en vurdering af, om oplysningerne vedrørende udspretningsarealerne er tilstrækkeligt belyst, herunder om de oplyste standardsædskifter vil kunne forventes anvendt ved driften af det ansøgte.

Referencesædskiftet er det sædskifte, som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor anvendes som udgangspunkt. Systemet fastlægger et referencesædskifte for alle bedriftens arealer, bortset fra arealer, der angives at have vedvarende græs per 1. januar 2007. For hver mark skal der desuden aktivt vælges et sædskifte. Vælges samme sædskifte som referencesædskiftet i alle marker, stilles ingen krav til sædskiftet i miljøgodkendelsen. Referencesædskiftet for ansøgningen er S2, mens der aktivt er valgt planteavlssædskiftet S1.

En mindre del af mark 1 (KAJH1) mod nordøst skråner 6-12°, mens der ikke er stærkt skrånende arealer tilhørende ejendommen (>12°). De skrånende arealer grænser ikke op til natur eller vandløb.

Nyborg Kommune stiller vilkår om, at der skal anvendes et sædskifte med et maksimalt udvaskningsindeks på 96. Der stilles ikke vilkår til skrånende arealer, i det de ikke skråner med til beskyttede naturtyper eller vandløb.

2.2 Gødningsproduktion og -håndtering

Der foretages her en vurdering af, om der er behov for at stille særlige vilkår vedrørende håndtering og udbringning af husdyrgødning på udspretningsarealerne.

Udbringning af gylle sker med slæbeslanger på grønne marker. På sort jord og fodergræsarealer udbringes gyllen ved nedfældning eller tilsvarende metode med samme lave ammoniakfordampning.

Nedfældning af gylle udbragt på sort jord og fodergræs er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen, og der er derfor ikke stillet vilkår herom.

2.3 Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer

På baggrund af ansøgningen og tilgængelige kortværk vedrørende nitratklasser, fosforklasser, naturarealer m.v. er der her foretaget en vurdering af, om der er risiko for afstrømning/udvaskning af næringsstoffer fra udspretningsarealerne, der kan medføre en væsentlig øget miljøpåvirkning af de beskyttede eller sårbare naturtyper.

2.3.1 Påvirkning af naturområder med kvælstof

Ansøgningsskemaet tager ikke automatisk højde for øvrig natur. Der kan f.eks. være plante- og dyrearter i nærheden af udspretningsarealerne, der er sårbare over for yderligere påvirkninger med kvælstof. Kommunen har derfor her foretaget en konkret vurdering af, om udspretningsarealerne støder op til højt målsat natur, der er følsom overfor ammoniakpåvirkning fra udspretningsarealerne.

Ingen udbringningsarealer grænser direkte op til § 3-vandløb, er omfattet af § 3 eller indeholder vandhuller, som potentielt kunne være levesteder for padder.

På baggrund af ovenstående samt taget i betragtning at der udbringes separeret husdyrgødning og en mindre mængde dybstrøelse, vurderer Nyborg Kommune, at ammoniakfordampningen fra udbringning af husdyrgødning ikke vil medføre en væsentlig merbelastning af beskyttede naturtyper.

Nyborg Kommune vurderer, at der ikke vil ske en påvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder med ammoniak eller ved direkte udvaskning af kvælstof, da afstanden til nærmeste NATURA 2000 område, Kajbjerg Skov, er ca. 2.800 m.

Det vurderes at det generelle krav i husdyrgødningsbekendtgørelsen om at al gylle på sort jord og fodergræsarealer pr. 1. januar 2011 skal nedfældes, er tilstrækkeligt til at sikre, at der ikke sker en væsentlig ammoniakbelastning af særligt sårbare naturområder og internationale naturområder.

2.3.2 Bilag IV-arter

Nyborg Kommune vurderer at der kan forekomme Dværgflagermus, Brun flagermus, Sydflagermus, Markfirben, Springfrø og Stor Vandsalamander i området. Arterne er Bilag IV-arter, der ifølge naturbeskyttelseslovens kap. 5 ikke må forstyrres forsætligt med skadelig virkning for arten eller bestanden, og yngle- og rasteområder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Markfirben kan forekomme i området, især i nærheden af skovene. Arten foretrækker sandede soleksponerede levesteder, eksempelvis markkanter, sten- og jorddiger og skovveje.

Flagermus yngler og overvintrer fortrinsvis i hule træer, og søger bl.a. føde over åbent terræn og langs skovbryn og levende hegn.

Springfrø og Stor Vandsalamander, der er til stede i hele området, yngler i småsøer og små vandhuller. Padderne forlader vandhullerne efter yngletiden, og opholder sig og overvintrer i områdets småskove, levende hegn og sten- og jorddiger.

Områdets mange småbiotoper: sten- og jorddiger, småskove, levende hegn og små udyrkede markarealer, er meget vigtige for agerlandets dyre- og planteliv. De fungerer som ledelinier, yngle-, raste- og overvintringssted for områdets bilag IV-arter.

Kommunen vurderer, at da der er tale om en fortsættelse af markdriften, vil småbiotopernes funktion være uændret. Den forestående drift af anlæg og arealerne vil derfor ikke beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for områdets bilag IV-arter.

2.3.3 Påvirkning af overfladevand

Beskrivelse af recipienter

Alle udbringningsarealerne ligger i oplandet til Langelandssundet, og afvander direkte til Hovedopland Storebælt.

Langelandssundet

Langelandssundet har et opland på ca. 27.076 ha (270,8 km²), hvoraf 68 % er landbrugsjord¹. På baggrund af oplandets samlede arealanvendelse er det vurderet, at der er en total udvaskning af kvælstof fra oplandet på 778.905 kg N/år.

Dyretrykket i oplandet til Langelandssundet er steget fra 17.978 DE i 2007 til 18.107 i 2011². Samlet set er der således sket en stigning i dyreenheder i oplandet på 0,7 %.

Tabel 1. Udvikling i antal DE m.v. i oplandet til Langelandssundet 2007-2011

Oplandet til Langelandssundet	
Oplandsstørrelse	27.076 ha
Størrelse af dyrket areal i oplandet (71% dyrket areal)	18.412 ha
Størrelse af øvrige arealer	8.664 ha
Ansøgt areal i oplandet	7,0 ha

Antal DE i oplandet til Langelandssundet 2007-2011	
Antal DE 2007	17.978 DE
Antal DE 2008	18.190 DE
Antal DE 2009	17.877 DE
Antal DE 2010	17.630 DE
Antal DE 2011	18.107 DE
Udviklingen i antal DE i oplandet i perioden 2007-2011, jf. CHR-data	0,7 %

N-udvaskning til Langelandssundet	
Dyrket areal, standardudvaskning	51,7 kg N/ha/år
Øvrige arealer, standardudvaskning	10,0 kg N/ha/år
Reduktionspotentiale (middel)	63%
Udledning i alt fra dyrket areal i oplandet	713.925 kg N/år
Udledning i alt fra øvrige arealer i oplandet	64.980 kg N/år
Udledning i alt fra oplandet	778.905 kg N/år

P-udvaskning til Langelandssundet	
Standardudvaskning, jf. hovedvandopland Det sydfynske Øhav.	0,48 kg P/ha/år
Udledning i alt fra oplandet	13.096 kg P/år
5 % af fosforudledningen	655 kg P/år

Langelandssundet er delopland i hovedvandoplandet Det sydfynske Øhav. Den centrale del af Det Sydfynske Øhav er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde (Ramsarområde, EF-habitatområde og EF-fuglebeskyttelsesområde). Udpegningen betyder, at Danmark er forpligtet til at sikre og genoprette en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, områderne er udpeget for. For Ramsarområdet er målsætningen endvidere, at beskyttelsen skal fremmes.

¹ Basisanalyse 1.15 – Det sydfynske Øhav

² Supplement til den digitale husdyrvejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk, 28. februar 2011, Miljøstyrelsen

Udpegningsgrundlaget for habitatområde Det Sydfynske Øhav nr. H 111 omfatter Skæv Vindelsnegl og Sump Vindelsnegl, Stor Vandsalamander, Klokkefrø, Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand, Mudder- og sandflader blottet ved ebbe, Kystlaguner og strandsøer, Større lavvandede bugter og vige, Rev, Enårig vegetation på stenede strandvolde, Flerårig vegetation på stenede strande, Klinte eller klipper ved kysten, Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand, Strandenge, Forstrand og begyndende klitdannelser, Hvide klitter og vandremiler, Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit), Kalkrige søer og vandhuller med kransnålgær, Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks, Vandløb med vandplanter, Meget tør overdrevs- eller skræntvegetation på kalkholdigt sand, Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter), Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund, Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn, Kalkrige moser og sumpe med hvas avneknippe, Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand, Rigkær. Bøgeskove på muldbund, Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund, Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld.³

Det fremgår af såvel basisanalysen for Det Sydfynske Øhav som Miljøministeriets Vandplan for Hovedvandopland 1.15 Det Sydfynske Øhav, at miljømålslovens miljømål "god tilstand" – bl.a. på grund af udvaskningen af kvælstof fra landbrug i oplandet – ikke er opfyldt i området. Miljøministeriets risikoanalyse har vist, at alle kystområderne er i risiko for ikke at opfylde miljømålet om god tilstand i 2015. Årsagen hertil er en for stor tilførsel af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) fra land, og for den åbne del af Det Sydfynske Øhav, tillige fra atmosfæren. Kun med en lavere næringsstofftilførsel, en yderligere reduktion i tilførslen af miljøfarlige stoffer samt eventuelt mindske de fysiske påvirkninger kan miljømålene nås i områdets kystvande.

Den del af Nyborg Kommunes areal, der afvander til Langelandsundet afvander også direkte ud i habitatområdet Centrale Storebælt og Vresen.

Det centrale Storebælt er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde (habitatområde nr. 100) og består af det tidligere Natura-2000 område nr. 165 "Sprogø og Halsskov Rev" og det tidligere Natura-2000 område nr. 116 "Vresen", samt et nyt udpeget område langs Storebæltsbroen og ned til Langelands nordspids. Udpegningen betyder, at Danmark er forpligtet til at sikre og genoprette en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, området er udpeget for.

Storebælt er karakteriseret ved, at der, som i en stor flodmunding, foregår et møde mellem saltvand fra Kattegat og ferskere vand fra Østersøen. Storebælt kan således inddeles i to typer efter saltholdigheden, som i gennemsnit er 18 promille nord for Storebæltsbroen og under 18 promille syd herfor.

Det er Nyborg Kommunes vurdering, på baggrund af en vurdering af jordbundstypen, jordens reduktionspotentiale og sårbarheden af det vandområde der afvandes til, at udspretningsarealerne i nitratklasse 0, manuelt skal korrigeres til at være omfattet af nitratklasse 1.

---

³ Oversigt over Habitatområdernes udpegningsgrundlag, 2010, Naturstyrelsen

Fosfor

Ansøger har oplyst, at alle udbringningsarealerne er drænedede lerjorde af jordbundstypen JB5, der vandes ikke på arealerne.

Tablet 2. Oversigt over udbringningsarealernes fordeling på fosforklasser.

Fosforklasse	Areal
Fosforklasse 0 (fosfortal <4 eller sandjord/udrænet/afvander ikke til sårbart vandområde*)	0,0 ha
Fosforklasse 1 (fosfortal 4-6 og drænet lerjord og afvander til sårbart vandområde*)	0,0 ha
Fosforklasse 2 (lavbundsjord og afvander til sårbart vandområde*)	0,0 ha
Fosforklasse 3 (fosfortal >6 og drænet lerjord og afvander til sårbart vandområde*)	23,4 ha
I alt	23,4 ha

*Sårbare vandområder jf. "Kortværk pr. december 2006 over oplande til Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor" fra Miljøstyrelsen

Beregningerne for fosfor er baseret på, at alle arealer er beliggende i oplande til fosforfølsomme recipienter. Da der ikke foreligger fosfortal for udbringningsarealerne, er de alle indplaceret i fosforklasse 3.

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift, samt oplysninger om P-klasser for det ansøgte udbringningsareal, er det beregnet, at beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt med 346 kg fosfor/år.

Med et husdyrtryk på 0,86 DE/ha tilføres ejede og forpagtede udspretningsarealer 12,1 kg P/ha/år. Der fjernes gennemsnitligt 26,9 kg P/ha/år med referencesædskiftet. Det vil sige, at der tilføres 14,8 kg mindre fosfor pr. ha med husdyrgødningen end der fjernes med afgrøderne.

Hele udspretningsarealet omfattet af denne godkendelse ligger som nævnt i et opland hvor dyretrykket er stigende og som afvander direkte til et Natura 2000-område. Der skal derfor også foretages en vurdering af, om fosfor udbragt med husdyrgødningen vil give anledning til en væsentlig negativ påvirkning af Natura 2000-området.

Da der fraføres mere fosfor end der tilføres på udspretningsarealet, vurderes det, at udspretningen af husdyrgødning ikke vil give anledning til udvaskning af fosfor til overfladevand. Det vurderes samtidig, at udspretningen af husdyrgødning fra den ansøgte produktion ikke vil give anledning til en væsentlig negativ påvirkning med fosfor af Natura 2000-områderne.

Der skal derfor alene stilles vilkår om, at fosfortildelingen på udbringningsarealerne højst må være i alt 282 kg P/år. Dokumentation for dette i form af mark- og gødningsplaner skal kunne forevises på forlangende.

Nitrat

I det følgende er der foretaget en vurdering af, om kvælstofoverskuddet i form af nitrat er problematisk i forhold til overflade- og grundvand.

Arealerne i oplandet til Langelandsundet er ophævet til nitratklasse 1, da Nyborg kommune vurderer at arealerne afvander direkte til Natura 2000-området Den Centrale Storebælt og Vresen, som anses for at være sårbart overfor tilførsel af næringsstoffer.

I ansøgningseskemaet er beregningen for udvaskningen foretaget ved 0,86 DE/ha.

Med sædskifte S1, ekstra efterafgrøder svarende til 9,1 % og det pågældende husdyrtryk udgør udvaskningen maksimalt 37,9 kg N/ha/år. Udvasningen for et tilsvarende plantebrug er beregnet til maksimalt 38,3 kg N/ha/år. Beregningerne for udvaskningen har taget udgangspunkt i normtallene for 2010/2011 for N i organisk gødning.

Som det fremgår af nedenstående tabel bidrager udvaskningen fra husdyrgødningen på udspretningsarealerne inden for oplandet ikke til den samlede N-udvaskning til Langelandssundet, idet den samlede årlige udvaskning af nitrat fra rodzonen som følge af udbringning af husdyrgødning er ca. 0,0 kg kvælstof/år. Udvasningen fra udbringningsarealerne tilhørende Kildevænget 3 er mindre end udvasningen fra et tilsvarende plantebrug, og udspretningen af husdyrgødning på udbringningsarealerne bidrager derfor ikke til udvasningen af kvælstof til Langelandssundet. Miljøpåvirkningen fra udbringningen af husdyrgødning og udvaskning af nitrat er opsummeret i tabel herunder.

Tabel 3. Oversigt over udvaskningsbidrag til Langelandssundet fra husdyrgødningen på arealerne.

	Kildevænget 3
Opland	Langelandssundet
Oplandsstatus	Sårbart område*
Reduktionspotentiale (gennemsnit)	25 %
Udbringningsareal	23,4 ha
Udvaskning fra husdyrbrugets husdyrgødning	0,0 kg N/ha/år
Total udvaskning i oplandet	778.905 kg N/år
Husdyrgødningens påvirkning af overfladevand	0,0 kg N/år
Husdyrgødningens kvælstofbidrag i oplandet	0,00 %

* Afvander til det Sydfynske Øhav og Centrale Storebælt og Vresen, Natura 2000 område

Ud fra ovenstående vurderes det at nitratudvaskningen fra husdyrgødningen ikke, i kumulation med andre eller i sig selv, kan medføre skadevirkning på Det sydfynske Øhav eller det Centrale Storebælt og Vresen, da udvasningen er mindre end ved konventionel planteavl. Der vurderes ikke at være andre kilder i oplandene der har givet anledning til forøget nitratudvaskning, og der ikke er anvendt andre nitratreducerende tiltag i oplandet (f.eks. vådområder) som compensation for at tillade et højere dyretryk

På baggrund af ovenstående beregninger m.v. og de i ansøgningen beskrevne tiltag til reduktion af kvælstofudvaskningen er det Nyborg Kommunes vurdering, der er foretaget jf. Miljøstyrelsens digitale vejledning til Husdyrbrugsloven, at der ikke vil ske en væsentlig negativ påvirkning af overfladevand i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Der skal stilles vilkår om, at der maksimalt må tilføres ca. 2.287 kg kvælstof/år i organisk gødning til udbringningsarealerne, og at der skal udlægges 9,1 % ekstra efterafgrøder ud over NaturErhvervstyrelsens generelle krav. Dokumentation for dette i form af mark-, sædskifte- og gødningsplaner, skal kunne forevises ved tilsyn på forlangende.

2.3.4 Grundvand

Alle arealerne ligger indenfor områder med særlig drikkevandsinteresse, men ingen arealer ligger i nitratfølsomme områder.

Det er ikke relevant at stille vilkår omkring grundvand.

3. Bedste tilgængelige teknik (BAT)

I dette afsnit er der foretaget en vurdering af, om driften af produktionen er baseret på den bedst tilgængelige teknik. I vurderingen er bl.a. indgået, hvorvidt omkostningen til etablering af en given BAT-teknologi er proportional med gevinsten for miljøet.

Grundlaget for dette afsnit er "Referencer til BAT-vurdering ved miljøgodkendelser", orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 2, 2006, som samtidig indeholder EU's "BAT reference documents" (BREFs) og Miljøstyrelsens BAT-Standardvilkår⁴.

Der er i ansøgningen oplyst/redegjort for følgende:

Management

Markdriften tilrettelægges således den giver anledning til mindst mulig udvaskning af næringsstoffer og overfladisk afstrømning undgås.

Der føres journal over udbringning af handels- og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplaner, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons udbringning.

Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab, hvor forbruget af handels- og husdyrgødning dokumenteres.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

Udbringning

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, så det sikres, at mængden af gødning er tilpasset afgrødens forventede behov. I planen tages der hensyn til JB nr., sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.

Der kan forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvor der er udbragt gylle.

Omfanget vil afhænge af temperatur, vindforhold og evt. nedbør. Eftersom gylle udbringes i veletablerede afgrøder, nedfældes i sortjord og græs eller pløjes ned umiddelbart efter udbringning på sort jord, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne og der sikres hurtig optagelse i planterne.

Der udbringes ikke gylle på vandmættede, oversvømmede, frossen eller snedækkede arealer. Der er ingen stærkt hældende arealer, og der holdes som minimum 2 meter bræmmer til beskyttede vandløb. Gylleudbringning sker normalt kun i hverdage.

Når der udbringes husdyrgødning og efterfølgende suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 10-20 pct. mindre kvælstof end den økonomisk optimale mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødning. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering af sædskifte og benytte de mest optimale vejforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest muligt og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig

Miljøstyrelsen har udarbejdet BAT-standardvilkår for fosforindholdet i svinegylle. På Sentvedvej 39, 5871 Frørup produceres der søer og smågrise. Fosforindholdet i husdyrgødningen er jf. BAT-standardvilkår for smågrise og årssøer svarende til følgende:

- 1 27,8 kg P ab lager for smågrise
- 2 23 kg P ab lager for årssøer

Ud fra disse vurderinger må husdyrgødningen fra Sentvedvej 39 i en worst-case situation maksimalt have et samlet fosforindhold på **345 kg P/år**⁵. Med den ansøgte udbringning

⁴ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), Miljøstyrelsen, maj 2011

⁵ 23 kg P ab dyr x 15 DE

med gylleseparering, har husdyrgødningen et samlet fosforindhold på **222 kg P/år**. Udbringningen af husdyrgødning lever således op til det fastlagte BAT-niveau.

Hertil kommer husdyrgødningen fra 5 DE fra husdyrproduktionen på Kildevænget 3 svarende til 58,9 kg fosfor.

Ud fra de kriterier, der er beskrevet i forbindelse med fortolkningen af husdyrbrugslovens regler for arealer, der godkendes efter § 16 samt de gældende BAT-standardvilkår for søer på gyllesystem vurderes det, at ovennævnte tiltag lever op til kravet om anvendelse af BAT. Der er således stillet vilkår om, at der maksimalt må udbringes 282 kg fosfor på arealerne pr. planperiode.

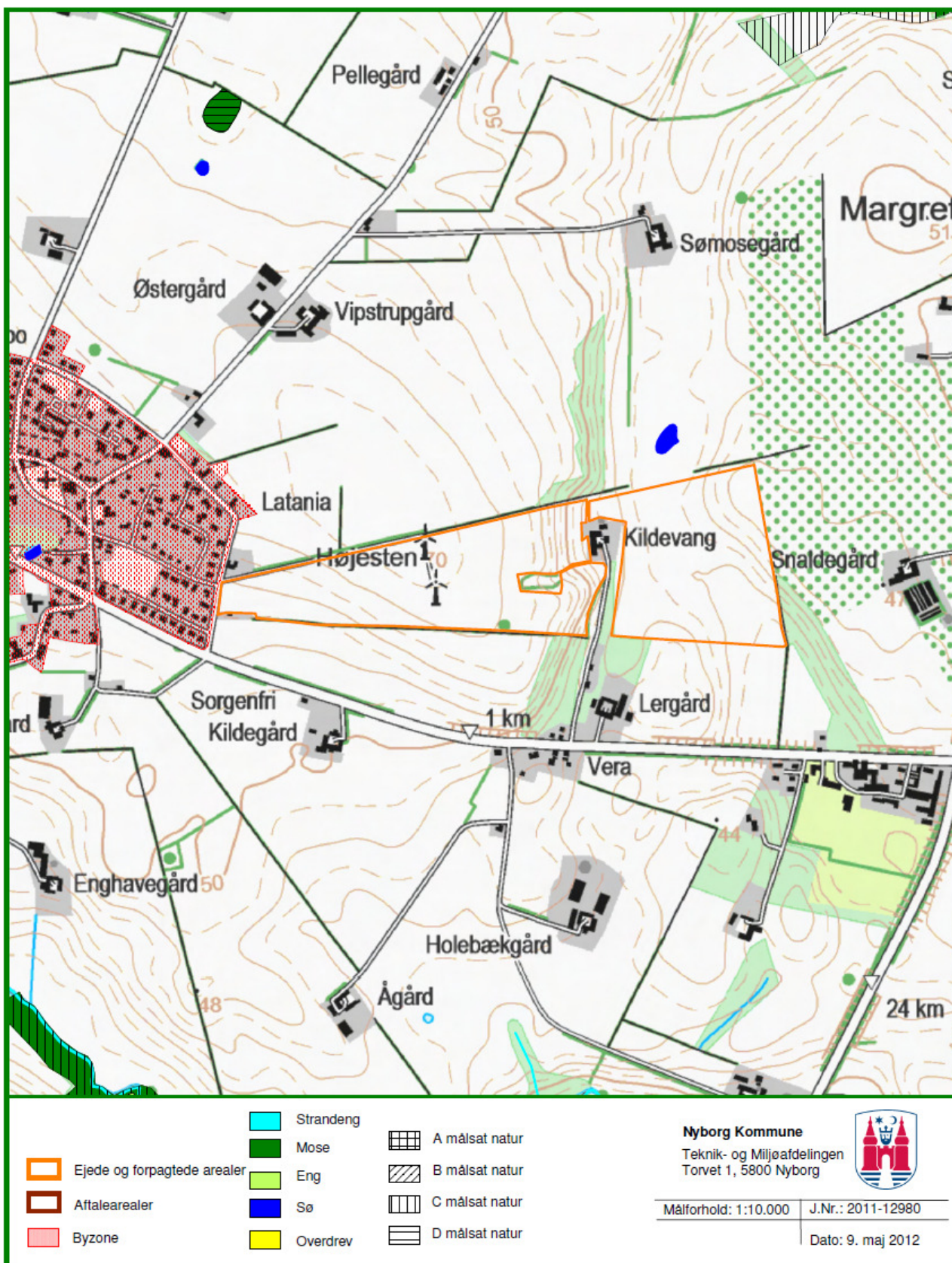
4. Offentlighed

Den 10.5.2012 Udkast sendt i høring hos ansøger og dennes konsulent. Der er ikke indkommet bemærkninger til udkastet.

5. Samlet vurdering

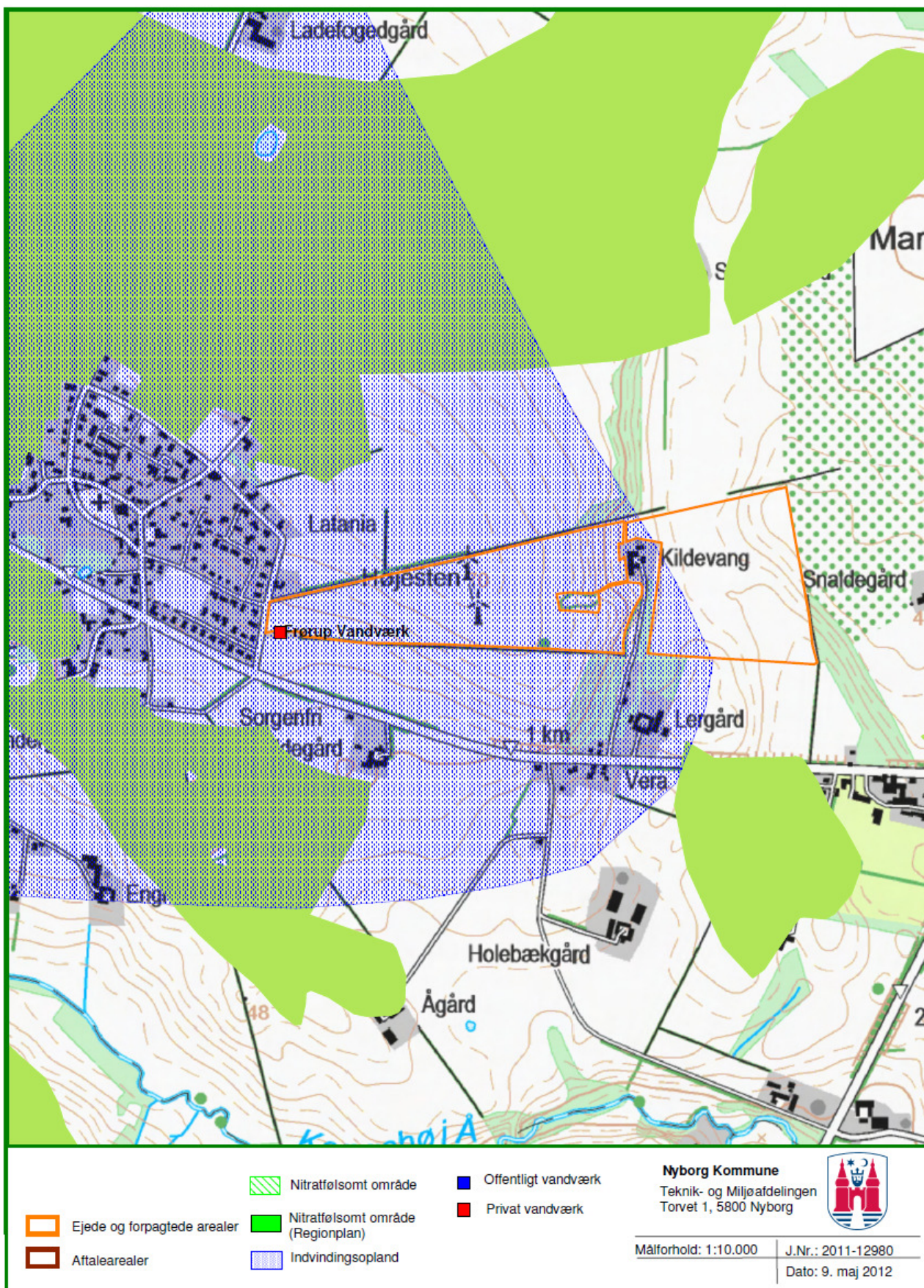
Samlet set vurderer Nyborg Kommune, at når godkendelsens vilkår overholdes, har ansøgeren truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at arealerne kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Nyborg Kommune vurderer, at udbringning husdyrgødning kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrbrugsloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Kortbilag 1 - Oversigtskort

Gengivet med tilladelse fra Kort og Matrikelstyrelsen

Kortbilag 2 - Grundvand

Gengivet med tilladelse fra Kort og Matrikelstyrelsen

Nyborg
KOMMUNE

Torvet 1
5800 Nyborg
www.nyborg.dk